

EEN ZELDZAME FIRMAMEDAILLE

Duizenden jaren vóór Christus vond men in Indië een riet waarvan het sap een honingsmaak had. Alexander de Grote bracht het van Perzië naar Griekenland. Het waren tenslotte de Arabieren die een eerste lading suiker in Venetië aanvoerden.

De Kruisvaarders introduceerden het rietsuiker in West-Europa. Rond 1200 voerde men via Brugge suiker in uit Marokko. Op het einde van de 15de en het begin van de 16de eeuw werd Brugge onttroond door Antwerpen. Suiker komt voor het eerst in de Antwerpse geschiedenis voor in 1317 toen Venetiaanse galeien hun lading Levantgoederen losten waaronder suiker en ruwe rietsuiker. Het is echter vooral tijdens de 16de eeuw dat Antwerpen het centrum van de suikerhandel werd. Men importeerde niet alleen voor eigen gebruik maar voerde ook terug uit naar o.a. Duitsland, Skandinavië, Ierland, Schotland, e.a.

De levendige handel had na enige tijd de vestiging van suikerraffinaderijen tot gevolg. In 1788 telde men in de omgeving van de Stedswaag 28 raffinaderijen en in het begin van de 19de eeuw zelfs 36.

Door het Verdrag van Munster in 1648 werd Antwerpen van de zee afgesloten waardoor alle raffinaderijen werden gesloten. De eens zo drukke "Suikerrui" werd een verlaten oord.

Bij de Franse inval op het einde van de 18de eeuw werd het Verdrag van Verdun ongedaan gemaakt maar de Engelse blokkade verhinderde de normale herneming der overzeese betrekkingen. Er werd dan ook druk gezocht naar andere oplossingen. En die werd gevonden in de suikerbiet. Na het verdwijnen van Napoleon kenden de raffinaderijen van Antwerpen opnieuw een grote bloeitijd door de aanvoer van suikerriet uit de Nederlandse koloniën.

Toen in 1830 België onafhankelijk werd kwam de uiteindelijke doorbraak van de suikerbiet. In 1838 telde men reeds 48 suikerfabrieken. In 1866 en in 1872 een maximum van 174 suikerfabrieken.

Een sektor die hierbij nauw aansluit is de kandijnijverheid. Begin 1934 besloten de meeste Antwerpse kandijnfabrikanten een koöperatieve vereniging op te richten. De deelnemende firma's waren Ghijs, De Ridder, De Wasque, Peten, Hens & Herssens, Wuyts en Van Aerde en de te Brussel gevestigde Meulenberghs en Van Dijck. Uiteindelijk bleven hiervan over : Peten, Hens & Herssens en Raffina die op 15 oktober 1969 hun activiteiten bundelden onder één naam "Candico".

Zo eindigde de produktie onder de naams "Hens & Herssens". Het is dit bedrijf dat in 1945 opdracht gaf tot de aanmaak van een firmamedaille die terecht mooi en zeldzaam mag genoemd worden.

- Vz. De firma Hens & Heressens uit erkentelijkheid aan (open ruimte voor de naam).
 Firmagebouw (prachtige gevel aan de Raapstraat) met erboven een vliegende bom.
 Graveur M.
 Fabrieksfiiche nr. 746.
- Kz. TROTS ALLES (bovenaan)
 OCT. 1944 - MAART 45 (onderaan)
 Binnenzicht van de kandijfabriek met afgebeeld drie arbeiders en één arbeidster.
 Graveur Alf. Mauquoy.
 Fabrieksfiiche nr. 766.

Deze medaille heeft een diameter van 60 mm. Het gebouw dat afgebeeld staat is het huis de "Raap" met een prachtige gevel en poortje. Op de medaille zien we ook nog twee arbeiders aan het werk terwijl links van hen een hevige brand woedt. Dit pand was oorspronkelijk een Artilleriehuis (voor 1552) waar de stad allerlei oorlogstuig en munitie bewaarde. Toen het in 1577 deze functie verloor en verkocht werd aan Nikolaas Besseler kreeg het een nieuwe naam "De Raap". De "suikerbiet" ware bier geweest want de nieuwe eigenaar was suikerbakker van beroep. Hoogstwaarschijnlijk gaf dit huis zijn naam aan de straat. De omlijsting van het poortje in vroege rococo dateert van omstreeks 1730 en is op de medaille duidelijk te herkennen. De gebeeldhouwde raap maakt de naam van het huis aanschouwelijk.

Van deze medaille werden een vijftigtal bronzen en vijf zilveren exemplaren aangemaakt. Ze werd uitgereikt aan het personeel dat niettegenstaande de telle bombardementen op Antwerpen met V1's en V2's toch aan het werk was gebleven. Het betreffend hier beslist een zeldzame uitgifte.

Met dank aan :

Dhr. P. Heressens, Antwerpen, voor het gebruik van zijn dokumentatie ; de firma Mauquoy-Tramaux, voor hun medewerking ;
 Penningkabinet : 1 exemplaat in lood.

Luk VANDAMME